

και εσωτερικής διάρθρωσης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ως αυτοδιοικητικής δομής και, βεβαίως, να κωδικοποιηθούν οι στρατηγικές της νέας Αιρετής Περιφερειακής Αρχής, αντιστοιχίζοντας εθνικές αναπτυξιακές προκλήσεις με περιφερειακές πολιτικές και αξιοποιώντας το σύνολο των διαθέσιμων ή δυνητικά διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων.

3.2 Η Στρατηγική της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Η στρατηγική της ΠΔΜ αποτυπώνει, μέσω ενός συνεκτικού συνόλου Αξόνων, Μέτρων και Στόχων, τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να εκπληρώσει την αποστολή της και να επιτύχει το όραμά της. Η διατύπωση της στρατηγικής της προσδιορίζεται από την *Αποστολή*, το *Όραμα* και τις *Αξίες* της, αλλά και από τα *κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης - περιφερειακής και εσωτερικής-*, όπως έχουν προσδιοριστεί και ιεραρχηθεί μετά τη διεξαγωγή ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης και τη χρήση του πλαισίου SWOT.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, τα στοιχεία που προέκυψαν αξιολογήθηκαν και συνδυάστηκαν μεταξύ τους και, με γνώμονα τις προτεραιότητες της ΠΔΜ, επισημάνθηκαν οι κυριότεροι Στρατηγικοί Προβληματισμοί και προσδιορίστηκαν οι βασικοί Άξονες Στρατηγικών Επιλογών, όπως αναλυτικά εκτίθενται κατωτέρω.

3.2.1 Δήλωση Αποστολής

Η αποστολή της ΠΔΜ αναφέρεται στο σκοπό λειτουργίας της και ουσιαστικά περιγράφει το ρόλο της ως φορέα και ως Οργανισμού. Η δήλωση της αποστολής αποτελεί ουσιαστικά μια γραπτή αποτύπωση του τρόπου υλοποίησης του οράματος ενός οργανισμού, ως μια διακήρυξη της φιλοσοφίας και των αξιών του, προσδιορίζοντας τον τελικό λόγο ύπαρξής του. Αποσαφηνίζει το κύριο έργο που πρέπει να εκτελεστεί, το οποίο και μεταφέρεται με τον τρόπο αυτό στο σύνολο των ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως δε στους υπαλλήλους⁸⁵. Ο Ν. 3852/2010 («Πρόγραμμα Καλλικράτης») αποδίδει στην Περιφέρεια το χαρακτήρα ισχυρού αυτοδιοικητικού θεσμού, μεταβιβάζοντάς της πλήθος αναπτυξιακών αρμοδιοτήτων και ευθυνών, ικανού να διαμορφώσει πολιτική σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο⁸⁶.

Με την επιχειρούμενη με τον ανωτέρω Νόμο ανασυγκρότηση του δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης σε λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες, ενόψει της αναθεωρημένης

⁸⁵ Λακκίτα Αθ., *Η εφαρμογή της Balanced Scorecard στην ελληνική Δημόσια Διοίκηση: Μια μελέτη περίπτωσης* (Διπλωματική, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, 2015), σελ. 49-50.

⁸⁶ ΕΕΤΑΑ, *Οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ο.Τ.Α. β' βαθμού*, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2011, σελ. 71.

διάταξης 102 παρ.1 του Συντάγματος, που ορίζει, ότι μπορεί να ανατίθεται στους Ο.Τ.Α. η άσκηση αρμοδιοτήτων, οι οποίες συνιστούν αποστολή του Κράτους, και εντεύθεν τη δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος διακυβέρνησης, τη συγκρότηση συστήματος εσωτερικής αποκέντρωσης, τη δημοσιονομική χειραφέτηση και την υιοθέτηση σύγχρονων και ποιοτικών μεθόδων διοικητικής δράσης, η Περιφέρεια, ως δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης, μπορεί να αναλάβει και να εκπληρώσει, ανεμπόδιστα, την ιδιαίτερη αποστολή της⁸⁷.

Από την επισκόπηση των αρμοδιοτήτων των Περιφερειών, όπως αυτές έχουν καταγραφεί στο κεφάλαιο Ε, άρθρο 186 και στην Αιτιολογική Έκθεση του ως άνω νόμου, συνάγεται ότι Αποστολή τους είναι «ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και η υλοποίηση πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών». Η ως άνω γενική διατύπωση εξειδικεύεται, ώστε να εκφράζει το λόγο ύπαρξης και τη συνεισφορά ειδικά της ΠΔΜ, με την ακόλουθη Δήλωση Αποστολής:

Αποστολή της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι η άσκηση και διαμόρφωση κάθετων αναπτυξιακών πολιτικών με γνώμονα τις ανάγκες και τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών της, για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής ευθύνης της, μέσω αξιοποίησης των τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων.

3.2.2 Αναπτυξιακό Όραμα

Το όραμα της ΠΔΜ αποτελεί μια συνοπτική διατύπωση της δυνατής και επιθυμητής μελλοντικής της κατάστασης, η οποία θα πρέπει να είναι κατανοητή και να προσφέρει σε όλους τους ενδιαφερόμενους σαφή εικόνα για το ποια ακριβώς κατεύθυνση σκοπεύει να ακολουθήσει η ηγεσία της. Η δήλωση οράματος προσδιορίζει το πραγματοποιήσιμο όνειρο που συνθέτει το σύνολο των ιδανικών και πεποιθήσεων του οργανισμού σχετικά με το σκοπό και τις αξίες του. Καθορίζει τη μελλοντική κατεύθυνση στην οποία επιθυμεί να κινηθεί, λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση, και συνιστά θεμελιώδη παράγοντα συνεχούς ενεργοποίησης του συνόλου του. Το όραμα διαγράφει τον γενικό επιχειρησιακό προσανατολισμό, μεταφράζοντας την αποστολή σε επιδιωκόμενα

⁸⁷ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, *ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ* για την «Οργάνωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ», *Αρμοδιότητες Περιφερειών*, Νοέμβριος 2010, σελ. 25.

αποτελέσματα με πραγματικό νόημα και καθοδηγώντας την κατανομή του χρόνου, της ενέργειας και των πόρων⁸⁸.

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΔΜ για την προηγούμενη προγραμματική περίοδο ήταν: «*Βιώσιμη Ανάπτυξη με Κοινωνική Συνοχή και τον Πολίτη στο Προσκήνιο*». Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας με ορίζοντα την επόμενη πενταετία διευρύνεται και οριοθετείται, με βάση τα νέα δεδομένα, από την αναγκαιότητα για μια:

Ισχυρή Περιφέρεια με ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό και έμφαση στην Κοινωνική Ευημερία και Συνοχή, μέσω μίας ανταγωνιστικής, ποιοτικής και εξωστρεφούς Βιώσιμης Ανάπτυξης που στηρίζεται στην ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και τον εκσυγχρονισμό της Διοίκησης, προσδίδοντας της την ταυτότητα ενός σύγχρονου μεταφορικού, ενεργειακού και επιχειρηματικού κέντρου.

Με βάση τα ανωτέρω, σημεία αιχμής του οράματος της ΠΔΜ είναι:

- ⇒ Η επιδίωξη της διοικητικής και οικονομικής της αυτοτέλειας
- ⇒ Η ευημερία όλων των πολιτών και κοινωνικών ομάδων της Δυτικής Μακεδονίας
- ⇒ Η προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για μία σύγχρονη και αποτελεσματική Διοίκηση
- ⇒ Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης
- ⇒ Η ενδυνάμωση της θέσης της Περιφέρειας σε γεωπολιτικό και οικονομικό επίπεδο

Το Όραμα αυτό ευθυγραμμίζεται πλήρως με το αναπτυξιακό όραμα που έχει διατυπωθεί στο πλαίσιο του ΠΕΠ 2014-2020⁸⁹, για τη δημιουργία μιας «*διατηρήσιμης, ανταγωνιστικής, περιφερειακής οικονομίας με βιώσιμες θέσεις εργασίας, κοινωνική συνοχή και ποιοτικό περιβάλλον*», αλλά και με το νέο αναπτυξιακό όραμα που διέπει την Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020⁹⁰ και αποβλέπει «*στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφηση, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης*».

⁸⁸ Λακκίτα Αθ., *Η εφαρμογή της Balanced Scorecard στην ελληνική Δημόσια Διοίκηση: Μια μελέτη περίπτωσης* (Διπλωματική. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, 2015), σελ. 49.

⁸⁹ Εγκεκριμένο ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020 (έγκριση ΕΕ 18-12-2014), σελ. 3

⁹⁰ ΣΕΣ Ελλάδας 2014-2020 (επίσημη υποβολή ΕΕ 17-04-2014), σελ. 51

3.2.3 Κατευθυντήριες αξίες και πολιτικές επιλογές

Οι *κατευθυντήριες αρχές* αντιπροσωπεύουν τη φιλοσοφία και τις αξίες που απαρτίζουν την κουλτούρα της ΠΔΜ, την καθοδηγούν κατά την εκπλήρωση της αποστολής και την επίτευξη του οράματός της και διέπουν τον τρόπο λειτουργίας και διοίκησης σε όλες τις εκφάνσεις τους.

Οι έξι βασικότερες κατευθυντήριες αρχές-αξίες που κρίνεται ότι θα προωθήσουν δυναμικά την υλοποίηση του οράματός της είναι οι εξής:

- Ισότιμη μεταχείριση και ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών
- Σεβασμός των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης
- Αποδοτική συνεργασία του ανθρώπινου δυναμικού για την ανάπτυξη κοινών στόχων και αξιών και την ισόρροπη ανάπτυξη των Περιφερειακών Ενοτήτων
- Διαφάνεια και χρηστή διαχείριση
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την αξιοποίηση και ανάδειξη των περιφερειακών πόρων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων
- Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας σε τοπικό, διαπεριφερειακό και διακρατικό επίπεδο

Στο πλαίσιο διαμόρφωσης της στρατηγικής λαμβάνονται υπ' όψη τα κρίσιμα ζητήματα περιφερειακής ανάπτυξης τα οποία ενσωματώνουν τις *κατευθυντήριες πολιτικές επιλογές* της Περιφερειακής Αρχής. Οι κύριες πολιτικές επιλογές της ηγεσίας που διαπνέουν το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας είναι:

- Η Δημόσια Διοίκηση σύγχρονη και ανθρωποκεντρική
- Η Γεωργία και η Κτηνοτροφία ως μοχλός ανάπτυξης
- Οι ολοκληρωμένες Υποδομές ως ισχυρά θεμέλια
- Η Επιχειρηματικότητα που συναντά την καινοτομία
- Η Απασχόληση ως το μεγάλο στοίχημα για τα επόμενα χρόνια
- Η Περιφέρεια ως Ενεργειακή καρδιά της χώρας που χτυπά αδέσμευτα
- Το Περιβάλλον ως κληρονομιά των παιδιών μας
- Η Υγεία ως αγαθό όλων των πολιτών
- Η Κοινωνική μέριμνα ως δείκτης του πολιτισμού
- Η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση που σχεδιάζει το μέλλον
- Ο Τουρισμός που ανακαλύπτει τις ιδιαιτερότητες του τόπου μας
- Ο Πολιτισμός ως κληρονομιά που εξελίσσεται και ο Αθλητισμός ως τρόπος ζωής
- Ο Τοπικός Πόρος που διοχετεύεται στις κατάλληλες δράσεις

Σημαντικοί μοχλοί για την περαιτέρω ανάπτυξη της Δυτικής Μακεδονίας είναι η *φθηνή ενέργεια*, η *αγροτική εξειδίκευση*, η *βιομηχανική ανασυγκρότηση* και οι *επενδύσεις σε υποδομές*.

Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού αποτελούν αφενός η ευρύτερη δυνατή *πολιτική και κοινωνική συναίνεση*, αφετέρου η *αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων*, υλικών και άυλων, και των *χρηματοδοτικών εργαλείων*. Ωστόσο, η απορροφητικότητα από μόνη της δεν αποτελεί δείκτη ανάπτυξης. Στόχος για την Περιφέρεια είναι η αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων, που θα πρέπει να κατευθύνονται σε τομείς που διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα και εξυπηρετούν τη στρατηγική της. Απώτερος στόχος είναι η αντιμετώπιση της πρωτοφανούς ανεργίας που πλήττει ιδιαίτερα τη Δυτική Μακεδονία.

Ως *παράγοντες κλειδιά για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος* αναγνωρίζονται:

- ➔ *Το ανθρώπινο δυναμικό*
- ➔ *Το κοινωνικό απόθεμα*
- ➔ *Το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και το ενεργειακό κεφάλαιο*
- ➔ *Οι παραγωγικές δραστηριότητες*

Η ανάπτυξη για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι *ποιοτικό μέγεθος* και όχι ποσοτικό. Στο επίκεντρο του αναπτυξιακού οράματος της Περιφέρειας βρίσκονται το *ανθρώπινο δυναμικό* και το *κοινωνικό απόθεμα*, ως παράγοντες από τους οποίους ξεκινά και στους οποίους καταλήγει κάθε αναπτυξιακή πολιτική. Η στρατηγική που αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό εστιάζει σε άξονες όπως η απασχόληση και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η διά βίου μάθηση και η συνεχής αναβάθμιση των ατομικών και συλλογικών δεξιοτήτων ως σημαντικού παράγοντα για την αποδοτική συνεργασία των ανθρώπων και την ανάπτυξη κοινών στόχων και αξιών. Το κοινωνικό απόθεμα αναφέρεται στους κοινωνικούς κώδικες και στις αξίες που αναπτύσσονται στην κοινωνία και διευκολύνουν τη συλλογική δραστηριότητα, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους με **επίκεντρο τον άνθρωπο**.

Συνακολούθως, η στρατηγική της Περιφέρειας για την επίτευξη του οράματος απαιτεί ένα συνεκτικό *πλαίσιο πολιτικών* το οποίο θα εξειδικεύεται μέσα από ένα μίγμα Αξόνων, Μέτρων και Στόχων με αντικείμενο:

- Την ανάδειξη της Δυτικής Μακεδονίας σε μια Περιφέρεια με αποτελεσματική και συνεργατική χρήση των χρηματοδοτικών εργαλείων, αναβαθμίζοντας το κοινωνικό, φυσικό, πολιτιστικό, ενεργειακό και παραγωγικό της κεφάλαιο, δημιουργώντας επιπρόσθετα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

- Τη βελτίωση της εσωτερικής οργάνωσης και την αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας των υπηρεσιών της Περιφέρειας, μέσω της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με στόχο την περαιτέρω απλούστευση των διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες/επιχειρήσεις.
- Τη στήριξη με κάθε τρόπο του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να παραμείνει στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, παράγοντας προστιθέμενη αξία με πολλαπλασιαστικά οφέλη και λειτουργώντας ως βασικός πυλώνας ανάπτυξης του ευρύτερου γεωγραφικού χώρου.

3.3 Οι Άξονες και οι Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου

Η διατύπωση της στρατηγικής της Περιφέρειας γίνεται μέσω του καθορισμού Αξόνων, Μέτρων και Στόχων που συγκροτούν ένα «ιεραρχικό διάγραμμα» (το «δένδρο των προτεραιοτήτων»), στο οποίο γίνεται σταδιακή εξειδίκευση της αποστολής, του οράματος και της στρατηγικής⁹¹. Η ως άνω διάρθρωση αποτελεί την *αρχιτεκτονική του ΕΠ* και την προγραμματική δομή της Περιφέρειας, που αντανακλά τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιφερειακής πολιτικής. Κατ' αυτόν τον τρόπο, επιχειρείται να διαμορφωθεί ένα ενιαίο και συνεκτικό πρόγραμμα, που βασίζεται σε ιεραρχημένες προτεραιότητες με βάση την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης.

Οι Άξονες του Στρατηγικού Σχεδιασμού είναι προκαθορισμένοι και σε συμφωνία με την οργάνωση των αρμοδιοτήτων των Περιφερειών σε θεματικές ενότητες (Ν. 3852/2010)⁹². Σύμφωνα με την αριθμ. 35829/22-9-2014 (ΦΕΚ/Β'/2642/6-10-2014) Υπουργική Απόφαση, οι Άξονες Προτεραιότητας των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθορίζονται όπως φαίνεται στον **Πίνακα 50** που ακολουθεί.

Πίνακας 50. Αναπτυξιακοί Άξονες του ΕΠ ΠΔΜ 2015-2019

A/A	Άξονας
1	Περιβάλλον και ποιότητα ζωής
2	Κοινωνική μέριμνα, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός
3	Τοπική οικονομία και απασχόληση
4	Βελτίωση διοικητικής ικανότητας και της οικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας

Παράλληλα, όπως προαναφέρθηκε, η εκπόνηση και υλοποίηση του παρόντος ΕΠ συμβαδίζει με τη στρατηγική προσέγγιση των δράσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων που

⁹¹ ΕΕΤΑΑ, 2011, *Οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ο.Τ.Α. β' βαθμού*, σελ.74.

⁹² Στο ίδιο, σελ. 14.

προκρίνεται μέσα από τη δεκαετή αναπτυξιακή στρατηγική «Ευρώπη 2020». Η κοινοτική αυτή στρατηγική προβλέπει (11) *Θεματικούς Στόχους* στους οποίους θα πρέπει να επικεντρώνεται το σύνολο των δράσεων σε περιφερειακό επίπεδο που θα τύχουν συγχρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία.

Για το λόγο αυτό, και δεδομένου ότι οι (4) Άξονες Προτεραιότητας έχουν οριστεί κεντρικά με βάση τις κοινές αρμοδιότητες που αποδόθηκαν στις Περιφέρειες και εκ προοιμίου είναι γενικοί χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τη διαφοροποίηση των Περιφερειών βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, η διάρθρωση του παρόντος ΕΠ, που περιλαμβάνει την περαιτέρω εξειδίκευση των Αξόνων σε Μέτρα, Στόχους και Δράσεις, επιλέχθηκε να βασιστεί στους (11) παραπάνω Θεματικούς Στόχους, προκειμένου να αποτυπωθούν διεξοδικά και με συντονισμένο και στοχευμένο τρόπο οι ιδιαίτερες προτεραιότητες και ανάγκες της Δυτικής Μακεδονίας. Η αποτύπωση αυτή θα ολοκληρωθεί κατά την κατάρτιση της δεύτερης φάσης του Πενταετούς Επιχειρησιακού Σχεδίου (Επιχειρησιακός Προγραμματισμός).

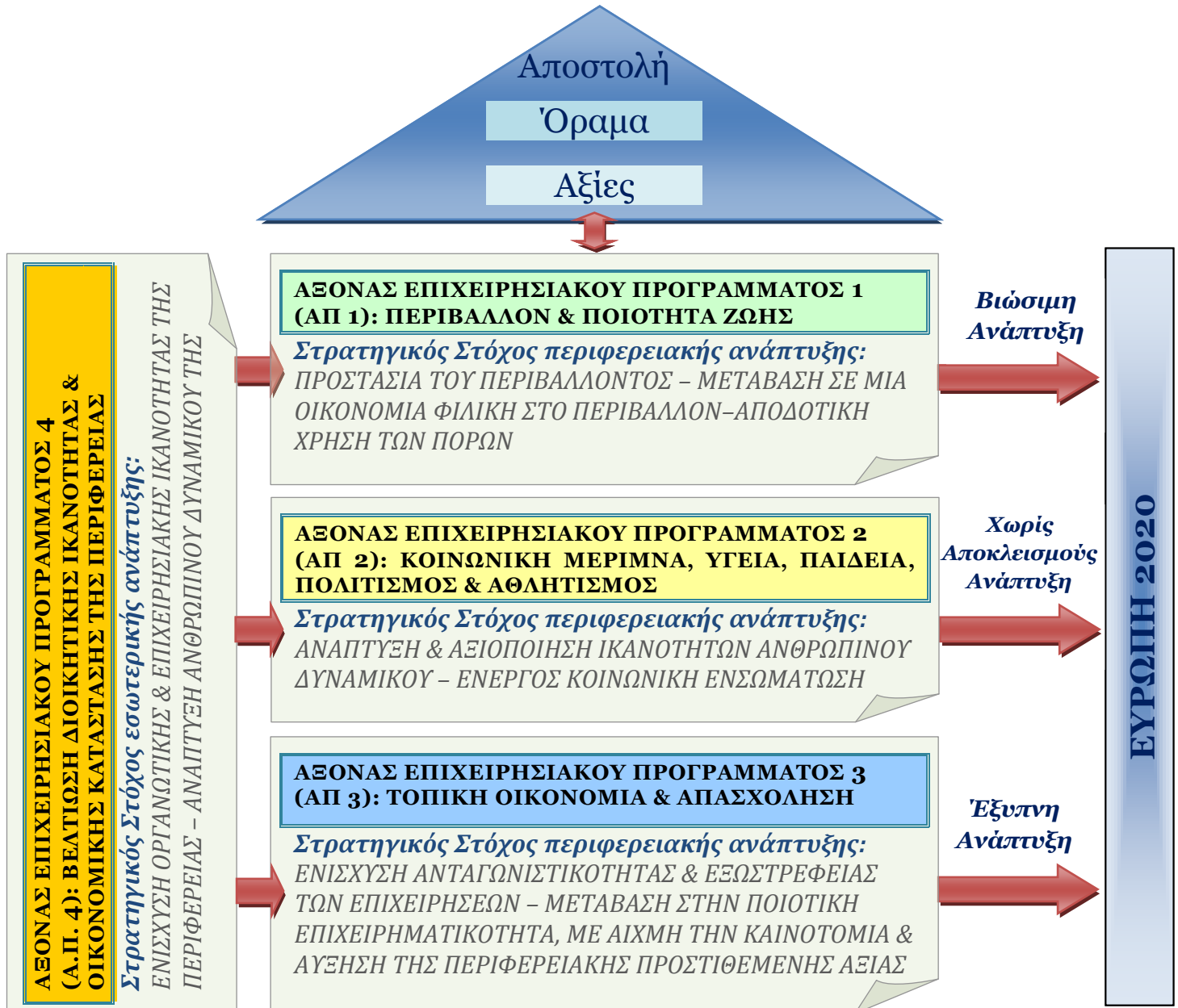
Το πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ, που θα ληφθεί ως οδηγός και του υπό εκπόνηση ΕΠ, έχει ως άξονα τις εξής *τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες*, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί σε Εθνικές Στρατηγικές και σε όλα τα συγχρηματοδοτούμενα Εθνικά Προγράμματα (περιφερειακά και τομεακά) της προγραμματικής περιόδου 2014-2020:

- **Έξυπνη Ανάπτυξη (Smart growth)**, με γνώμονα την Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα και βασική επιδίωξη την ώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ μέσω επενδύσεων στην Έρευνα και την Καινοτομία.
- **Χωρίς Αποκλεισμούς Ανάπτυξη (Inclusive growth)**, με γνώμονα το Ανθρώπινο Δυναμικό στους τομείς Υγεία – Κοινωνική Ενσωμάτωση – Απασχόληση, Εκπαίδευση & Δεξιότητες και βασική επιδίωξη την Κοινωνική Ανάπτυξη, την καταπολέμηση της φτώχειας και την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση και συνοχή.
- **Βιώσιμη Ανάπτυξη (Sustainable growth)**, με γνώμονα την Προστασία του Περιβάλλοντος και την Φιλική στο Περιβάλλον Οικονομία και βασική επιδίωξη την προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο «πράσινης» και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, για την εκπλήρωση της αποστολής και την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος της ΠΔΜ, επιλέχθηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής της οι ακόλουθοι τέσσερις **(4) Στρατηγικοί Στόχοι, περιφερειακής και εσωτερικής ανάπτυξης**, σε αντιστοιχία με τους (4) Άξονες Προτεραιότητας που έχουν τεθεί, αλλά και με τις χρηματοδοτικές προτεραιότητες – κατευθύνσεις που συνιστούν τους Άξονες της

Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής⁹³ και τις τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», όπως αποτυπώνεται στο **Διάγραμμα 20**.

Διάγραμμα 20. Διαγραμματική απεικόνιση της Στρατηγικής της ΠΔΜ 2015-2019

⁹³ ΣΕΣ Ελλάδας 2014-2020 (επίσημη υποβολή ΕΕ 17-04-2014), σελ. 67.

Στο ανωτέρω Διάγραμμα, για κάθε Άξονα Προτεραιότητας καθορίστηκε ένας Στρατηγικός Στόχος, με σκοπό να συμπεριλάβει και να συνοψίσει τις βασικές επιδιώξεις της Περιφέρειας, όσον αφορά το συγκεκριμένο Άξονα. Με βάση την υιοθετούμενη αρχιτεκτονική της Στρατηγικής της ΠΔΜ 2015-2019, ο Στόχος εσωτερικής ανάπτυξης του 4ου Άξονα αποτελεί προϋπόθεση, αλλά και καθοριστικό παράγοντα για την επίτευξη των Στόχων περιφερειακής ανάπτυξης και την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση του συνολικού Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Σε εθνικό επίπεδο, έχει αναγνωριστεί η καταλυτική βαρύτητα που έχει η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ως «υποβοηθητικός παράγων», στην πορεία εξόδου της χώρας από την κρίση, με αποτέλεσμα το σύνολο των παρεμβάσεων που αφορούν τη θεσμική επάρκεια της Δημόσιας Διοίκησης να αποτελούν πρώτη προτεραιότητα και προϋπόθεση επιτυχίας του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας⁹⁴.

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και η αποδοτικότητα των εργαζομένων, μέσω βελτίωσης των δεξιοτήτων και της παραγωγικότητάς τους, δίνει απάντηση στο ζήτημα ενίσχυσης της οργανωτικής και επιχειρησιακής ικανότητας της ΠΔΜ, της ικανότητας δηλαδή να αλλάζει και να βελτιώνεται, ικανοποιώντας τις τρέχουσες απαιτήσεις της νομοθεσίας και των πολιτών. Η συνεχής προσπάθεια για βελτίωση της λειτουργίας και των διαδικασιών, στο πλαίσιο των θεσμικών και δημοσιονομικών περιορισμών και με γνώμονα την ικανοποίηση των αποδεκτών των υπηρεσιών, συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση των καθυστερήσεων και των λαθών, μέσω συντονισμού και συνεργασίας των τμημάτων, αλλά και της αιρετής διοίκησης. Η λειτουργική αποτελεσματικότητα αποτελεί προϋπόθεση για τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της ΠΔΜ ως οργανισμού και την οικονομική της ανάπτυξη. Με τη σειρά του, ο βαθμός αποτελεσματικής διαχείρισης των χρηματοοικονομικών πόρων προκαθορίζει το μέτρο στο οποίο επιτυγχάνεται ο συνολικός στόχος της ΠΔΜ, για τοπική ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω αξιοποίησης του κοινωνικού, φυσικού, πολιτιστικού, ενεργειακού και παραγωγικού της κεφαλαίου και πρακτικά συμπύπτει με την αποστολή της και την αρμοδιότητα να ρυθμίζει και να διαχειρίζεται σημαντικό μέρος των δημοσίων υποθέσεων με δική της ευθύνη και προς το συμφέρον του τοπικού πληθυσμού⁹⁵. Κατ' αυτόν τον τρόπο, συμβάλλει άμεσα στη δημιουργία μιας βιώσιμης, χωρίς αποκλεισμούς και έξυπνης ανάπτυξης σε περιφερειακό επίπεδο, συνεισφέροντας στο εθνικό και κοινοτικό όραμα.

⁹⁴ ΣΕΣ Ελλάδας 2014-2020 (επίσημη υποβολή ΕΕ 17-04-2014), σελ. 62, 67.

⁹⁵ Λακκίτα Αθ., *Η εφαρμογή της Balanced Scorecard στην ελληνική Δημόσια Διοίκηση: Μια μελέτη περίπτωσης* (Διπλωματική. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, 2015), σελ. 123-124.

Το βασικό περιεχόμενο και οι προτεραιότητες που τίθενται στο πλαίσιο των τεσσάρων Αξόνων Προτεραιότητας αναλύεται κατωτέρω:

**ΑΞΟΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 1
(ΑΠ 1): ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ**

Η Αιρετή Περιφερειακή Αρχή αντιλαμβάνεται και θεωρεί το Περιβάλλον όχι ως ιδιοκτησία, αλλά ως κληρονομιά που θα αφήσει στις επόμενες γενιές. Μια κληρονομιά που πρέπει να προστατέψει, καλλιεργώντας περιβαλλοντική συνείδηση, εφαρμόζοντας πολιτικές ορθολογικής χρήσης του υδάτινου και δασικού πλούτου, υλοποιώντας σύγχρονες πρακτικές διαχείρισης των απορριμμάτων και εφαρμόζοντας στο ακέραιο την περιβαλλοντική νομοθεσία. Παράλληλα, προασπίζει με κάθε τρόπο τον κοινωνικό χαρακτήρα των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πηγών σε περιφερειακό επίπεδο και, πρωτίστως, αυτών που διαμορφώνουν και στηρίζουν τον *Ενεργειακό Χαρακτήρα* της Δυτικής Μακεδονίας. Επιπλέον, αντιλαμβάνεται τον Πολιτισμό όχι ως πολυτέλεια, αλλά ως στάση ζωής και συλλογικό αφήγημα.

Στο πλαίσιο του **1ου Άξονα**, ο Στρατηγικός Στόχος περιφερειακής ανάπτυξης που τίθεται είναι η *προστασία του περιβάλλοντος και η μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον με αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα*, παράλληλα με την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Οι δράσεις που θα ενταχθούν στον Άξονα αυτό θα έχουν ως γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας και της ζωής των πολιτών, με βασικές προτεραιότητες την ανάπτυξη της «πράσινης» επιχειρηματικότητας, μέσω προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας – ενεργειακής αποδοτικότητας, και την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο πεδίο προστασίας και αξιοποίησης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Η **περιβαλλοντική διάσταση** αποτελεί κρίσιμο παράγοντα του συνόλου των πολιτικών. Η ιδιαίτερη γεωμορφολογική κλιμάκωση της Δυτικής Μακεδονίας, με κυρίαρχα τα υδάτινα και δασικά οικοσυστήματα εθνικής εμβέλειας και σημασίας, αναδεικνύουν την περιβαλλοντική προστασία σε βασική παράμετρο θεώρησης και αξιολόγησης των αναπτυξιακών επιλογών. Λόγω της σπουδαιότητας των περιβαλλοντικών διαθεσίμων της Δυτικής Μακεδονίας, απαιτείται σχεδιασμός δράσεων σύμφωνα με την Εθνική Πολιτική για τη Βιοποικιλότητα⁹⁶, με έμφαση τη διατήρηση και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους.

⁹⁶ ΥΠΕΚΑ, Εθνική Πολιτική για τη Βιοποικιλότητα, Ιανουάριος 2014.

Λόγω της γεωπολιτικής θέσης της Περιφέρειας, η προστασία του περιβάλλοντος και των κατοίκων που διαβιούν σ' αυτή, αποκτά πέραν της διαπεριφερειακής και διακρατική διάσταση και απαιτεί συνεργασίες με τις γειτονικές χώρες Αλβανία και πΓΔΜ. Αναλαμβάνοντας ενεργό και ηγετικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση, η Περιφέρεια έχει ήδη υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας για θέματα Πολιτικής Προστασίας με την Περιφέρεια Κορυτσάς στην Αλβανία και δρομολογεί αντίστοιχη συνεργασία με όμορες Περιφέρειες της πΓΔΜ.

Το Πολυθεματικό Εκπαιδευτικό Πάρκο Πολιτικής Προστασίας που θα δημιουργηθεί στις εγκαταστάσεις της ΑΕΒΑΛ, αξιοποιώντας αποδοτικά υφιστάμενες υποδομές, έχει στόχο να αποτελέσει Κέντρο Αριστείας, καθώς η εκπαίδευση σ' αυτό θα καλύψει την αδήριτη ανάγκη για απόκτηση σύγχρονων γνώσεων και απαραίτητων δεξιοτήτων, τόσο από τους επαγγελματίες (προσωπικό των δυνάμεων πολιτικής προστασίας) και εθελοντές όσο και από τους πολίτες. Ταυτόχρονα, Η Σχολή Πυροσβεστών και το Εθνικό Κέντρο Πολιτικής Προστασίας θα συμβάλλουν στη διαφοροποίηση της απασχόλησης στην περιοχή και στην ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ εκπαιδευόμενων κλιμακίων, προερχόμενων τόσο από την Ελλάδα όσο και από άλλες χώρες, προσδίδοντας στο εγχείρημα πανευρωπαϊκή διάσταση και προοπτική.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αλλά και το γεγονός ότι η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί στη Δυτική Μακεδονία καλή πρακτική και πρότυπο σε εθνικό επίπεδο, ανάγεται σε μείζον ζήτημα για την ΠΔΜ η αξιολόγηση της εφαρμογής του αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) ως προς το θέμα της χωροθέτησης και λειτουργίας εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων και ειδικότερα μη αξιοποιήσιμων επικίνδυνων αποβλήτων (Ε.Α.)⁹⁷. Ο χώρος των ορυχείων δεν μπορεί να είναι αποδέκτης Ε.Α., πέραν αυτών της περιφέρειας.

Παράλληλα, είναι μείζονος σημασίας η *διατήρηση του ενεργειακού κεφαλαίου* και της δυναμικότητας του κύριου «εξαγωγικού» τομέα της Περιφέρειας που είναι η παραγωγή ηλεκτρισμού και η εξόρυξη λιγνίτη, με πολιτικές εκσυγχρονισμού, απόλυτα συμβατές με την περιβαλλοντική προστασία, ώστε να διασφαλιστεί η *ενεργειακή* αυτονομία. Οποιαδήποτε προοπτική εξόδου από την κρίση δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει ως βασικό συστατικό μέρος τον κλάδο της παραγωγής ενέργειας. Βασικό στοιχείο του ενεργειακού κεφαλαίου είναι η παραγωγή θερμικής ενέργειας για την υποστήριξη των τηλεθερμάνσεων οικισμών του ενεργειακού άξονα. Ζητούμενο η ενίσχυση των τηλεθερμάνσεων, η διασυνδεσιμότητα τους εφόσον είναι οικονομικά και τεχνικά δυνατόν, η χρήση τους για θερμοκηπιακές καλλιέργειες και γενικότερα για εξωαστική

⁹⁷ Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, *Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)*, Ιούνιος 2015, σελ. 99.

χρήση της τηλεθέρμανσης και η υποστήριξη των παραπάνω με την δημιουργία συμπαραγωγικής μονάδας με χρήση εναλλακτικών καυσίμων.

Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη μεσοπρόθεσμα οι αναμενόμενες προκλήσεις λόγω επιβολής πολιτικών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής αλλά και των αυξημένων τοπικών περιβαλλοντικών προβλημάτων. Ταυτόχρονα, η ενδεχόμενη περαιτέρω απελευθέρωση και μερική ιδιωτικοποίηση της παραγωγής δύναται να ασκήσει πιέσεις στην τοπική απασχόληση, οι οποίες αναμένεται να αντισταθμιστούν, σε μεγάλο βαθμό, με δεδομένη τη μεγάλη εξειδίκευση του τοπικού εργατικού δυναμικού στον κλάδο της ενέργειας. Η προοπτική επενδύσεων στις ΑΠΕ με στόχο την εκμετάλλευσή τους στο υπάρχον δίκτυο θα πρέπει να εξεταστεί σε συνάρτηση και με τη δυνατότητα παραγωγής τμημάτων του εξοπλισμού των ΑΠΕ τοπικά και τη συνακόλουθη προώθηση σχετικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, μέσω δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών (cluster), με σκοπό την ανάπτυξη τεχνογνωσίας και εξειδίκευσης. Από χωρική άποψη, επιβάλλεται να αξιοποιηθούν περιοχές στις οποίες οριστικοποιήθηκε η εκμετάλλευση ορυκτών πρώτων υλών, καθώς και περιοχές που δεν ενδείκνυνται για άλλες χρήσεις⁹⁸.

Όσον αφορά στις δραστηριότητες εξόρυξης και αξιοποίησης του λιγνίτη, οι οποίες, πέραν της προφανούς αισθητικής έκπτωσης του χώρου, συνοδεύονται από μια μεγάλης κλίμακας πίεση στο ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον, απαιτούν μια ολοκληρωμένη πολιτική προσέγγισης και σημαντικό πεδίο υλοποίησης δράσεων που θα αξιοποιούν αποτελεσματικά τους πόρους της Περιφέρειας.

Γενικότερα, η εξορυκτική βιομηχανία έχει σημαντικές προοπτικές και δίνει δυνατότητες τόνωσης της περιφερειακής οικονομίας, νέων εξειδικεύσεων και παραγωγής «πράσινων» πρώτων υλών για νέα προϊόντα της διεθνούς αγοράς. Από χωρική άποψη, είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί ένα πλαίσιο εξασφάλισης της προσβασιμότητας στους ορυκτούς πόρους και συμβατότητας με το φυσικό περιβάλλον και με άλλες οικονομικές δραστηριότητες⁹⁹.

Με βάση τα παραπάνω, η Περιφέρεια επιδιώκει:

- ⇒ Την άμεση αποκατάσταση των αδικιών που συνδέονται με τη διόρθωση του πλασματικού ΑΕΠ που παρουσιάζει η Περιφέρεια λόγω του κύκλου εργασιών της ΔΕΗ στη περιοχή, με αποτέλεσμα η Δυτική Μακεδονία να χάνει τεράστια ποσά κοινοτικών κονδυλίων.
- ⇒ Την επαναπόδοση και αποκατάσταση των εδαφών.

⁹⁸ ΥΠΕΚΑ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, *Μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης & Εξειδίκευσης ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β1, Εισηγητική Έκθεση-Σχέδιο Υ.Α.*, Απρίλιος 2015, *Γενικές προοπτικές περιφερειακής ανάπτυξης και χωρικές στρατηγικές-ενέργειες*, σελ. 7.

⁹⁹ Στο ίδιο, σελ. 7.

- ⇒ Την πραγματική αντιμετώπιση της ανεργίας με την ενθάρρυνση της βιομηχανικής δραστηριότητας.
- ⇒ Τη στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας από τη ΔΕΗ που θα συμβάλλει στη διαμόρφωση σχέσεων εμπιστοσύνης και στην ενίσχυση της απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτό ετοιμάστηκε το Τοπικό Σύμφωνο Στήριξης της Επιχειρηματικότητας.
- ⇒ Τη θέσπιση ανταποδοτικών οφελών προς την τοπική κοινωνία, ειδικότερα την εφαρμογή ειδικού τιμολογίου ρεύματος στους πολίτες και τις επιχειρήσεις της Δυτικής Μακεδονίας, με μείωση του κόστους ρεύματος κατά 30% για τα νοικοκυριά και κατά 50% για τις επιχειρήσεις, για αποκατάσταση της μακροχρόνιας αδικίας και προσέλκυση επενδύσεων.
- ⇒ Την αύξηση του Τέλους Ανάπτυξης (Τέλος Λιγνίτη) από το 0,5% στο 1,2%
- ⇒ Τη θεσμοθέτηση Τέλους Ύδατος (Ειδικού Τέλους ΑΠΕ), λόγω της δημιουργίας και λειτουργίας των μεγάλων ΥΗΣ στην περιοχή, σε ποσοστό 3% επί της προ ΦΠΑ τιμής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας από τα υδροηλεκτρικά
- ⇒ Την επιβολή τέλους εξόρυξης λιγνίτη με βάση τον μεταλλευτικό κώδικα και δικαιούχους την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' Βαθμού.
- ⇒ Η δημιουργία Ειδικού Ταμείου Περιβαλλοντικής Αποκατάστασης, με την τοποθέτηση ποσοστού επί του Κύκλου Εργασιών της ΔΕΗ για την υλοποίηση υποχρεώσεων της που απορρέουν από την εκμετάλλευση των ορυχείων και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θα εξασφαλίσει την αποκατάσταση του περιβάλλοντος σε εφαρμογή των διεθνώς προβλεπόμενων καθώς και των ισχυόντων Περιβαλλοντικών Όρων και δεν θα κληρονομήσουμε προβλήματα και υποχρεώσεις που αφορούν στο χρήστη.
- ⇒ Τον εκσυγχρονισμό των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, την άμεση κατασκευή της Πτολεμαΐδας 5 και λειτουργία του σταθμού Μελίτη II.
- ⇒ Τη διατήρηση του λιγνίτη ως εθνικού καυσίμου με ορθολογική διαχείριση και τήρηση αυστηρών περιβαλλοντικών όρων, με παράλληλο σχεδιασμό της μεταλιγνιτικής περιόδου, στον οποίο θα περιλαμβάνονται η αξιοποίηση των ΑΠΕ και οι αναπτυξιακές δυνατότητες της διέλευσης του αγωγού φυσικού αερίου TAP.
- ⇒ Συνολικό Επιχειρησιακό Σχέδιο στο τομέα της ενέργειας για την ΠΔΜ (Οδικός Χάρτης λιγνιτικής δραστηριότητας στη Δυτική Μακεδονία), το οποίο θα προβλέπει τον τρόπο και τα χρονοδιαγράμματα εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου και της λειτουργίας των μονάδων, τον τρόπο και τα χρονοδιαγράμματα επίλυσης των προβλημάτων που ήδη υπάρχουν από τις δραστηριότητες παραγωγής ενέργειας και εξόρυξης (μετεγκαταστάσεις, απαλλοτριώσεις), με αντίστοιχες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την ικανοποίηση των αυτών αιτημάτων, όπου χρειάζεται.

Ως προς το **πολιτιστικό απόθεμα**, η Περιφέρεια οφείλει να επενδύσει σε ένα νέο μοντέλο περιφερειακής πολιτιστικής πολιτικής που, πέραν την ανάδειξης και αξιοποίησης του αρχαιολογικού πλούτου της (αρχαία, βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία), οφείλει να συμπεριλάβει και τους υπόλοιπους τομείς, οι οποίοι είτε μένουν αναξιοποίητοι είτε αναπτύσσονται ελάχιστα. Τέτοιοι τομείς είναι η βιομηχανική κληρονομιά, η σύγχρονη πολιτιστική έκφραση (ζωγραφική, φωτογραφία, θέατρο, μουσική), η ανάδειξη της τοπικής ιδιαιτερότητας μέσα από την αναβίωση τοπικών εθίμων και του άυλου και υλικού πολιτισμού, η προβολή του φυσικού αποθέματος (νερά, γεωλογικά φαινόμενα και παλαιοντολογικά ευρήματα) και των φεστιβάλ που διοργανώνονται τοπικά ως τμήμα της νέας πολιτικής οικονομίας των συνεργασιών στην αστική και τοπική διακυβέρνηση.

**ΑΞΟΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2
(ΑΠ 2): ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ &
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ**

Η κλιμάκωση της οικονομικής κρίσης έχει θέσει σε ασύμμετρη πίεση τόσο τις δομές όσο και τις υποδομές των Υπηρεσιών Υγείας, Εκπαίδευσης, Κοινωνικής Μέριμνας και του Πολιτισμού. Η Αιρετή Περιφερειακή Αρχή πιστεύει ακράδαντα ότι η στήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ο σεβασμός και η αξιοπρέπεια των ηλικιωμένων και αναξιοπαθόντων αλλά και η ομαλή ένταξη των μεταναστών στον κοινωνικό ιστό δεν αποτελούν απλά υποχρεώσεις μιας ευνομούμενης Πολιτείας, αλλά αδιαπραγμάτευτους δείκτες πολιτισμού. Θεωρεί την Εκπαίδευση και την κατάρτιση ως κυρίαρχους πυλώνες ανάπτυξης, συνδέοντάς τες με την αγορά εργασίας. Στηρίζει και προσβλέπει στο ρόλο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως καταλύτη ανάπτυξης καινοτομικής και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, χωρίς να παραβλέπει το ρόλο του Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ στην πνευματική αναβάθμιση των πολιτών της Δυτικής Μακεδονίας.

Στο πλαίσιο του **2ου Άξονα**, ο Στρατηγικός Στόχος περιφερειακής ανάπτυξης που τίθεται είναι η *ανάπτυξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού* και η *ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση*, μέσω αντιμετώπισης των διαρθρωτικών προβλημάτων της αγοράς εργασίας, βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και προώθησης της κοινωνικής ένταξης με στόχο την αποτροπή της περιθωριοποίησης του ανθρώπινου κεφαλαίου λόγω της κρίσης.

Οι δράσεις που θα ενταχθούν στον Άξονα αυτό καλούνται να αντιμετωπίσουν τις πλέον αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης και της ύφεσης -την ανεργία και τη φτώχεια-, θέτοντας τα θεμέλια για μια *βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*

που δημιουργεί *απασχόληση* και *κοινωνική συνοχή*. Λόγω της έντασης των προβλημάτων, θα αναζητηθούν οι μέγιστες συνέργιες των πολιτικών απασχόλησης για τη δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων, μέσω συνδυασμού μέτρων και παρεμβάσεων που επιδιώκουν μια καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στα αντικυκλικά και στα διαρθρωτικά μέτρα στο πλαίσιο της επανεκκίνησης της περιφερειακής και, κατ' επέκταση, εθνικής οικονομίας¹⁰⁰.

Ειδικότερα, στον τομέα της Υγείας, το όραμα για την περίοδο 2014-2020 είναι η *«βελτίωση της υγείας και των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και η μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του Εθνικού Συστήματος Υγείας για τις επόμενες γενεές»*. Για την εκπλήρωση του ανωτέρω οράματος, κρίνεται αναγκαία η Περιφερειακή οργάνωση του συστήματος υγείας. Προς την κατεύθυνση αυτή, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας διεκδικεί την αναδιάταξη του υφιστάμενου εθνικού μοντέλου παροχής υπηρεσιών υγείας και λήψη αντίστοιχης πολιτικής απόφασης του Υπουργείου Υγείας προς την κατεύθυνση δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου συστήματος περιφερειακής διοίκησης, με γνώμονα την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο και σκοπό τον εξορθολογισμό της σχέσης κόστους – αποτελέσματος, μέσω βελτίωσης της κατανομής των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων μεταξύ των υπηρεσιών και νοσοκομείων των οικείων Περιφερειών. Ταυτόχρονα, έχει εκπονηθεί από την Αντιπεριφέρεια Υγείας πρόταση για τον *«Υγειονομικό Χάρτη»* της Περιφέρειας, η οποία αναμένεται να υλοποιηθεί πιλοτικά, προκειμένου να εφαρμοστεί στο σύνολο της χώρας. Η πρόταση αυτή αποτελεί ένα πρωτοποριακό εγχείρημα για την αναδιάρθρωση και τον υγειονομικό ανασχεδιασμό της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας και του ΕΚΑΒ. Παράλληλα, τονίζει την έλλειψη και προτείνει τη λειτουργία ενός σύγχρονου Τριτοβάθμιου Νοσοκομείου.

Έπειτα από διαβούλευση με όλους του Αρμόδιους Φορείς και σύμφωνα και με τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Υπουργείου Υγείας και της 3ης Υ.Πε., ο Στρατηγικός Σχεδιασμός για την Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας βασίζεται στις αρχές της *ισότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας* και *«ανταποκρισιμότητας»* και συνοψίζεται σε τέσσερις κύριους άξονες¹⁰¹:

¹⁰⁰ ΣΕΣ Ελλάδα 2014-2020 (επίσημη υποβολή ΕΕ 17-04-2014), σελ. 57.

¹⁰¹ Στρατηγικό Σχέδιο 3^{ης} ΥΠΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2015

- ⇒ Βελτίωση του επιπέδου υγείας, μέσω προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας, αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών υγείας, θέσπισης και υλοποίησης στόχων δημόσιας υγείας, μείωσης της θνησιμότητας από συγκεκριμένες αιτίες θανάτων, βελτίωσης της υγείας ειδικών πληθυσμών.
- ⇒ Λειτουργική απόδοση, μέσω ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας/προγράμματα πρόληψης, ικανοποίησης των αναγκών του πολίτη, αποδοτικότητας του συστήματος υγείας.
- ⇒ Οικονομική απόδοση, μέσω ορθολογικής κατανομής των οικονομικών πόρων, μείωσης των αποκλίσεων προϋπολογισμού και εξορθολογισμό των πολιτικών προμηθειών, διαχείρισης υλικού, συγκράτησης κόστους.
- ⇒ Ανάπτυξη, μέσω δημιουργίας - εκσυγχρονισμού των Μονάδων και Υπηρεσιών Υγείας, με αναβάθμιση του κτιριακού και ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού καθώς και των συστημάτων πληροφορικής και εφαρμογής συστημάτων ποιότητας και διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Για την ανασύσταση της Α/Βάθμιας και Β/Βάθμιας Υγείας και της ευημερίας των πολιτών στη Δυτική Μακεδονία, έχουν τεθεί τέσσερις (3) Πυλώνες και δεκατέσσερις (14) Στρατηγικοί Στόχοι:

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
Στρατηγικός στόχος 1.1: Διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος υγείας
Στρατηγικός στόχος 1.2: Βελτίωση της Αποτελεσματικότητας και Αποδοτικότητας του Συστήματος Υγείας και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
Στρατηγικός στόχος 1.3: Ψηφιακός Εκσυγχρονισμός του Συστήματος Υγείας, Προώθηση της πληροφορικής τεχνολογίας και των e-υπηρεσιών υγείας
Στρατηγικός στόχος 1.4: Αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων του Τομέα Υγείας
Στρατηγικός στόχος 1.5: Βελτίωση της Περιβαλλοντικής Επίδοσης του Τομέα Υγείας
Στρατηγικός στόχος 1.6: Βελτίωση της Εξωστρέφειας του Συστήματος Υγείας
ΠΥΛΩΝΑΣ 2: ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ / ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
Στρατηγικός στόχος 2.1: Ενίσχυση της Απασχόλησης και Αύξηση-Πρόληψη
Στρατηγικός στόχος 2.2: Βελτίωση της Άμυνας των Πολιτών έναντι Παραγόντων Κινδύνου για τη Δημόσια Υγεία
Στρατηγικός στόχος 2.3: Προώθηση της Ψυχικής Υγείας
Στρατηγικός στόχος 2.4: Αξιοποίηση Προϊόντων Έρευνας του Συστήματος Υγείας για την αντιμετώπιση παραγόντων κινδύνου και τη θεραπεία νοσημάτων
ΠΥΛΩΝΑΣ 3: ΜΕΙΩΣΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ – ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΕΣ & ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ/ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ
Στρατηγικός στόχος 3.1: Επενδύσεις σε Υποδομές Υγείας και άλλες Κοινωνικές Υποδομές που συμβάλλουν στην άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στον τομέα υγείας

Στρατηγικός στόχος 3.2: Αξιοποίηση Καινοτόμων Τεχνολογιών για τη Διασφάλιση της Πρόσβασης σε Υπηρεσίες Υγείας

Στρατηγικός στόχος 3.3: Ανάπτυξη νέων τρόπων παροχής υπηρεσιών

Στρατηγικός στόχος 3.4: Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κοινωνικοοικονομικής κρίσης στην υγεία των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων

Στο πλαίσιο της άμεσης εθνικής προτεραιότητας σχεδιασμού και εφαρμογής ολοκληρωμένων και βιώσιμων τοπικών στρατηγικών αντιμετώπισης της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού, έχει εκπονηθεί η *Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης στη Δυτική Μακεδονία* (ΠεΣΚΕ ΠΔΜ)¹⁰², με βάση το σχετικό πλέγμα επιλογών της κεντρικής διοίκησης που αποτυπώνεται στις αρχές της *Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης*¹⁰³, όπως οριοθετήθηκε από την «*Πράσινη Βίβλο για την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης*»¹⁰⁴ και τις κατευθυντήριες αρχές της ΕΕ στο πλαίσιο των κοινωνικών στόχων της Στρατηγικής ΕΕ 2020 και των σχετικών Εμβληματικών Πρωτοβουλιών της¹⁰⁵. Η ΠεΣΚΕ ΠΔΜ συνιστά το πλαίσιο εφαρμογής τοπικών κοινωνικών πολιτικών, ήτοι, της υποστήριξης των ευπαθών ομάδων μέσω στοχευμένων κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών και παροχών, της λειτουργίας των αναγκαίων Δομών και Προγραμμάτων, της διασφάλισης των αναγκαίων κοινωνικών και εκπαιδευτικών υποδομών και, βεβαίως, της συγκρότησης περιφερειακού μηχανισμού για τον συντονισμό των επιμέρους Κοινωνικών Φορέων, την παρακολούθηση της εφαρμογής, την αξιολόγηση και την επικαιροποίηση της Στρατηγικής, τη βελτίωση των ικανοτήτων των Φορέων και των επιστημονικών στελεχών τους κ.ο.κ.

Το όραμα της ΠεΣΚΕ ΠΔΜ είναι «η *διαφύλαξη και ενίσχυση του κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας με εφαρμογή βιώσιμων και αναπτυξιακών πολιτικών και μέτρων ενεργητικού χαρακτήρα, μέσα από μία ισχυρή εταιρική σχέση φορέων και πολιτών για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των*

¹⁰² Σύμφωνα με τη θεματική αιρεσιμότητα 9 (άρθρο 19 και Παράρτημα XI του Γενικού Κανονισμού 1303/2013) για την ύπαρξη και εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας, με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, καθώς επίσης και την αναγκαιότητα εξειδίκευσης της περιφερειακής στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη με προθεσμία ολοκλήρωσης μέχρι 31/05/2015 (ενότητα 9 του ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020).

¹⁰³ Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, *Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Κοινωνική Ένταξη*, Αθήνα, Δεκέμβριος 2014.

¹⁰⁴ Μελέτη «*Η Πράσινη Βίβλος για την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης*», για την ανάπτυξη μίας ολοκληρωμένης πολιτικής πρόληψης και καταπολέμησης του εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού ευπαθών ομάδων του πληθυσμού που διαβιούν στην Ελλάδα, Αθήνα, Ιούλιος 2013.

¹⁰⁵ Βλ. ιδίως τις Ανακοινώσεις της Επιτροπής «*Ευρωπαϊκό Πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού - Ένα Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για κοινωνική και εδαφική συνοχή*», COM(2010) 758/16.12.2010 και «*Στοχεύοντας στις κοινωνικές επενδύσεις για την ανάπτυξη και τη συνοχή - συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (2014-2020)*», COM(2013) 83/20.2.2013.

κατοίκων που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα διαβίωσης και κοινωνικής ένταξης». Για την επίτευξή του διαμορφώθηκε ένα συνεκτικό πλέγμα πέντε Στρατηγικών Στόχων(Σ.Σ.):

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (ΠΕΣΚΕ ΠΔΜ)
<i>Σ.Σ. 1: Καταπολέμηση της Φτώχειας και της Ακραίας Φτώχειας</i>
<i>Σ.Σ. 2: Πρόληψη και Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού – Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης των Ευπαθών Ομάδων, ιδίως των Παιδιών</i>
<i>Σ.Σ. 3: Προώθηση της Ενεργητικής Ένταξης των Ευπαθών Ομάδων στην Αγορά Εργασίας και στην Επιχειρηματικότητα</i>
<i>Σ.Σ. 4: Αναβάθμιση – Επέκταση Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών Υποδομών και Υποδομών Υγείας που προάγουν και διευκολύνουν την Κοινωνική Ενσωμάτωση των Ευπαθών Ομάδων και στηρίζουν τις πολιτικές αντιμετώπισης της Φτώχειας στην ΠΔΜ,</i>
<i>Σ.Σ. 5: Συντονισμός, Εφαρμογή, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης στην ΠΔΜ.</i>

Παράλληλα, αναγνωρίζεται ο δυναμικός ρόλος της πλούσιας, πολυποίκιλης και εξελισσόμενης **Πολιτιστικής κληρονομιάς** (υλικής και άυλης) της Δυτικής Μακεδονίας, καθώς και του **Αθλητισμού**, στην προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας αλλά και στη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών της. Προς την κατεύθυνση αυτή, επιδιώκονται δράσεις ολοκληρωμένης προώθησης του πολιτισμού και του αθλητισμού, ώστε τα δύο αυτά αγαθά να καταστούν ανοικτά και προσβάσιμα σε όλη την κοινωνία και μέρος της καθημερινής ζωής, όπως η στήριξη των πολιτιστικών και αθλητικών συλλόγων και χώρων, η ανάδειξη, διατήρηση και συντήρηση των μνημείων, η δημιουργία αθλητικών υποδομών και καινοτόμων εγκαταστάσεων και η προώθηση και προβολή του αθλητικού ιδεώδους σε όλες τις κοινωνικές ομάδες και ηλικίες.

ΑΞΟΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 3 (ΑΠ 3): ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η ανάσχεση και η αποκλιμάκωση της ανεργίας αποτελούν το μεγάλο στοίχημα για την Αιρετή Περιφερειακή Αρχή. Η στήριξη των παραγωγικών δομών, η ολοκλήρωση των υποδομών που θα ενισχύσουν την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, η ενθάρρυνση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας και η συντονισμένη προσέλκυση επενδύσεων μεγάλης κλίμακας αποτελούν το βασικό μίγμα πολιτικών της επόμενης πενταετίας. Η βέλτιστη αξιοποίηση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020, η υιοθέτηση και εμπέδωση πρακτικών Έξυπνης Εξειδίκευσης και η

διασύνδεση της Έρευνας με την Επιχειρηματικότητα αποτελούν τα σημαντικότερα εργαλεία υλοποίησης των πολιτικών.

Στο πλαίσιο του **3ου Άξονα**, ο Στρατηγικός Στόχος περιφερειακής ανάπτυξης που τίθεται είναι η *ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων* (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), η *μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας*. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, απαιτούνται δράσεις για τη δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις, την ανάπτυξη συμπεριφορών επιχειρηματικής συνεργασίας και δικτύωσης, την ενίσχυση της Έρευνας και Καινοτομίας μέσω της στρατηγικής της «Έξυπνης Εξειδίκευσης», την αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων, την αξιοποίηση της νέας επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης και τη δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε κλάδους της τοπικής οικονομίας με υψηλή προστιθέμενη αξία.

Απαιτείται η στήριξη και η επαναξιολόγηση των οργανωμένων δομών επιχειρηματικότητας (ΒΙΠΕ, ΒΙΟΠΑ, ΒΙΠΑ) για τη λειτουργική τους ολοκλήρωση και την παροχή των αναγκαίων εξυπηρετήσεων στους επιχειρηματίες. Αντιμετωπίζεται θετικά και με προοπτική η δημιουργία του Διεθνούς Εμπορευματικού Κέντρου στη Δυτική Μακεδονία.

Το **νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα** υπαγορεύει τη στροφή σε παραγωγικούς ανταγωνιστικούς και εν δυνάμει εξωστρεφείς κλάδους, όπως ο τουρισμός και ο πολιτισμός, οι ΤΠΕ, η ενέργεια, η γεωργία και κτηνοτροφία, η μεταποίηση και οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, οι οποίοι και θα λάβουν σημαντικό μερίδιο στην κατανομή πόρων και επενδύσεων στο πλαίσιο της **Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης**. Οι **τομείς προτεραιότητας** που περιλαμβάνονται στο σχέδιο RIS3 της ΠΔΜ, οι οποίοι επιλέχθηκαν μετά από αποτίμηση όλων των ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, ώστε να πληρούν τα απαραίτητα χαρακτηριστικά που έχουν τεθεί (σημαντικά ποσοστά συμμετοχής στο περιφερειακό ΑΕΠ αλλά και στο βαθμό διασύνδεσής τους με άλλους τομείς, όπως και στην απασχόληση), είναι ιδιαίτερα κρίσιμοι για τη Δυτική Μακεδονία, λόγω των διαρθρωτικών αδυναμιών της περιφερειακής οικονομίας και, κυρίως, του υψηλότατου ποσοστού ανεργίας. Οι τομείς αυτοί, ανά κλάδο και με αναφορά στη χωρική τους διάσταση, είναι¹⁰⁶:

¹⁰⁶ Σχέδιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης ΠΔΜ 2014-2020 (έκδοση 22/07/2015), σελ. 98.

- Ο κλάδος **Ενέργειας/ΑΠΕ-Τηλεθέρμανσης**, με επαναπροσδιορισμό του ορισμού «*Καινοτομία στην Ενέργεια*» για την περίοδο 2014-2020 (κυρίως στις Π.Ε. Κοζάνης και Φλώρινας).
- Ο κλάδος **Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων** (σε όλες τις Π.Ε.)
- Οι παραδοσιακοί κλάδοι **Αγροτικής Ανάπτυξης και Μεταποίησης**:
 - ➔ μεταποίηση – τυποποίηση χαρακτηριστικών αγροτικών προϊόντων (σε όλες τις Π.Ε.)
 - ➔ Εκτροφή γουνοφόρων ζώων - δερμάτινα προϊόντα (στις Π.Ε. Καστοριάς & Κοζάνης)
 - ➔ τρόφιμα, ποτά, μεταλλικές κατασκευές (σε όλες τις Π.Ε.)
- Ο κλάδος του **Τουρισμού** (σε όλες τις Π.Ε.)

Ειδικότερα, ο *αγροδιατροφικός τομέας* αναμένεται να συμβάλλει στην ανάσχεση της αποδιάρθρωσης του παραγωγικού δυναμικού της Περιφέρειας, μέσω αύξησης της τοπικής παραγωγής σε ποιοτικά και ανταγωνιστικά αγρο-διατροφικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας, συμβάλλοντας παράλληλα στη δημιουργία θετικού εμπορικού ισοζυγίου αλλά και διατροφικής επάρκειας και ασφάλειας και προάγοντας την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η ορθολογική χρήση των πόρων (νερού, ενέργειας, χημικών, πρώτων υλών) και η εφαρμογή σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων και τεχνικών θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ενός αειφορικού συστήματος διαχείρισης που θα συντελέσει στη βελτίωση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων, στην αύξηση της απόδοσης της παραγωγής και στην προστασία του εδάφους, των υπογείων υδάτων και γενικότερα του περιβάλλοντος.

Η προοπτική ανάδειξης ορισμένων τοπικών προϊόντων σε προϊόντα υψηλής ποιότητας με τοπική τυποποίηση καταγράφεται ως μία από τις σημαντικότερες υπό ανάπτυξη δραστηριότητες και μία από τις σημαντικότερες προοπτικές, η οποία θα προωθηθεί μέσω αντίστοιχων προγραμμάτων (εκσυγχρονισμός, διαφοροποίηση, καινοτομία, πρόσβαση σε νέες αγορές, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, πιστοποίηση με τα επίσημα σήματα καθώς και με το *Σήμα Ποιότητας Δυτικής Μακεδονίας «We Make»*), δικτυώσεων και συνεργασιών. Τοπικά προϊόντα όπως η φέτα, ο κρόκος, τα φασόλια, τα ροδάκινα, τα μήλα, οι πιπεριές, το κρασί κλπ. αποτελούν χαρακτηριστικά προϊόντα, η υπεραξία των οποίων θα πρέπει να μένει στην περιοχή και να την καρπούνται οι παραγωγοί μέσα από τη συσκευασία και την τυποποίηση. Οι κλάδοι των αρωματικών, κτηνοτροφικών και ενεργειακών φυτών, των οσπρίων, των οπωροφόρων δένδρων, των ποτών και εν γένει των βιολογικών προϊόντων, αλλά και η κτηνοτροφία, η οποία έχει πάρα πολλές δυνατότητες στην περιοχή και αναζωογονήθηκε σε ένα βαθμό τα τελευταία χρόνια,

με δυναμικότερους κλάδους τα αιγοπρόβατα και τα βοοειδή, μπορούν να αποτελέσουν ενδιαφέρουσες προοπτικές ανάπτυξης της περιφερειακής οικονομίας συνολικά καθώς και της τοπικής οικονομίας επιμέρους περιοχών¹⁰⁷.

Η ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών προϊόντων και η στήριξη των ΜΜΕ του αγροδιατροφικού τομέα έχουν καθοριστικό ρόλο κατά τη νέα προγραμματική περίοδο, δεδομένου ότι οι τελευταίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής περιφέρειας¹⁰⁸. Σε περιφερειακό επίπεδο, πρέπει να υιοθετηθεί ένα ιδιαίτερο παραγωγικό και αναπτυξιακό μοντέλο, με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας και ειδικότερα με βάση τα προϊόντα που παράγει και με τα οποία έχει ταυτισθεί, με παράλληλη δημιουργία των απαραίτητων για την αναπτυξιακή διαδικασία θεσμών, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Επιχειρησιακού Σχεδίου «Καλάθι Προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας»¹⁰⁹.

Η στρατηγική «τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (CLLD)» θα αφορά το σύνολο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και ως μία άκρως συμμετοχική διαδικασία (από τη βάση προς τα επάνω), από το σχεδιασμό μέχρι την υλοποίηση και ολοκλήρωση των έργων και ενεργειών, θα αποτελέσει μέσο επίτευξης των στόχων για έναν «ζωντανό και σε κίνηση» αγροτικό χώρο, με νέους ανθρώπους και με ισχυρή διασύνδεση των τομέων παραγωγής, μέσω των δικτύσεων και των οργανώσεων με τη μορφή Ομάδων Παραγωγών. Ταυτόχρονα, τα Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας (ΤΣΠ) και η διασύνδεση τομέων και επαγγελματιών, θα συμβάλλουν στην ενίσχυση και στην ποιότητα της παραγωγής και θα δημιουργήσουν κουλτούρα συνεργασίας ως μονόδρομο στην αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης και του έντονου ανταγωνισμού. Επιπροσθέτως, η εκπαίδευση και η κατάρτιση των ανθρώπων της υπαίθρου σε θέματα επιχειρηματικότητας, προστασίας του περιβάλλοντος και ποιότητας θα συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού χώρου.

Παράλληλα, ο κατεξοχήν παραγωγικός και εξαγωγικός κλάδος της γουνοποιίας, αν και έδειξε σημάδια κρίσης, παραμένει ο δεύτερος σε δυναμικότητα κλάδος του δευτερογενούς τομέα στον οποίο εξειδικεύεται η Περιφέρεια. Η διεύρυνση του κλάδου στην παραγωγή πρώτων υλών με την εκτροφή γουνοφόρων ζώων

¹⁰⁷ ΥΠΕΚΑ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, Μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης & Εξειδίκευσης ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β1, Εισηγητική Έκθεση-Σχέδιο Υ.Α., Απρίλιος 2015, Γενικές προοπτικές περιφερειακής ανάπτυξης και χωρικές στρατηγικές-ενέργειες, σελ. 7.

¹⁰⁸ ΣΕΣ Ελλάδας 2014-2020 (επίσημη υποβολή ΕΕ 17-04-2014), σελ. 55.

¹⁰⁹ ΑΝΚΟ Α.Ε., Επιχειρησιακό Σχέδιο «Καλάθι Προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας», Μάρτιος 2012, σελ. 189.

καταγράφεται ως μία από τις περισσότερο αναπτυσσόμενες δραστηριότητες, η οποία και πρέπει να υποστηριχτεί μέσω της χωροθέτησης των περιοχών ανάπτυξης του κλάδου της εκτροφής. Πρέπει, ωστόσο, να ληφθούν υπόψη ορισμένα δομικά προβλήματα, όπως η γήρανση του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, καθώς επί πολλά έτη η νεότερη γενιά δεν εντάσσονταν στον κλάδο, κατευθυνόμενη στον τομέα των υπηρεσιών¹¹⁰.

Επιπροσθέτως, ο *τουρισμός* αναμένεται να συμβάλλει πολλαπλασιαστικά στην προσπάθεια αναγέννησης της οικονομίας σε περιφερειακό επίπεδο, με ισχυρές διατομεακές συνέργειες (ειδικότερα δε με έμφαση σε καινοτομικές παρεμβάσεις στα συμπλέγματα «τουρισμού-πολιτισμού, τουρισμού-αγροδιατροφής και τουρισμού-περιβάλλοντος»), οριζόντια κινητοποίηση όλων των παραγωγικών δυνάμεων και κλάδων (ξενοδοχεία, εστίαση, μεταφορές, λιαν εμπόριο) και πολλαπλασιαστικές επιδόσεις ιδιαίτερα στην απασχόληση. Βασικό στόχο των δράσεων στον τομέα αυτό θα αποτελέσει η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, μέσω εμπλουτισμού και αναβάθμισης του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, με αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, του ιδιαίτερου αγροδιατροφικού προϊόντος (γαστρονομία) και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Σε συνδυασμό με το φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά, εντοπίζονται περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης διαφοροποιημένων εναλλακτικών ήπιων μορφών τουρισμού (αγροτουρισμός, γαστρονομικός, φυσιολατρικός, αθλητικός, χειμερινός, πολιτιστικός, αρχαιολογικός, θρησκευτικός, βιομηχανικός, ιαματικός, ιατρικός τουρισμός κλπ.). Από χωρική άποψη, απαραίτητη κρίνεται η υποστήριξη δικτύων τουρισμού και, παράλληλα, η διαμόρφωση ενός πλαισίου ανάδειξης και αξιοποίησης του κτιριακού τουριστικού αποθέματος¹¹¹.

Πρωταρχικός στόχος της Περιφέρειας είναι η δημιουργία και προσφορά ενός διακριτού, ελκυστικού και «αυθεντικού» προϊόντος, το οποίο θα συνδέεται με την ταυτότητα της περιοχής και θα ενσωματώνει την εικόνα της, διασφαλίζοντας ποιότητα στην εμπειρία της αναψυχής. Απώτερος στόχος είναι η αύξηση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας, η ενίσχυση της εξωστρέφειας και η άμβλυνση

¹¹⁰ ΥΠΕΚΑ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, *Μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης & Εξειδίκευσης ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β1, Εισηγητική Έκθεση-Σχέδιο Υ.Α.*, Απρίλιος 2015, *Γενικές προοπτικές περιφερειακής ανάπτυξης και χωρικές στρατηγικές-ενέργειες*, σελ. 8.

¹¹¹ ΥΠΕΚΑ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, *Μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης & Εξειδίκευσης ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β1, Εισηγητική Έκθεση-Σχέδιο Υ.Α.*, Απρίλιος 2015, *Γενικές προοπτικές περιφερειακής ανάπτυξης και χωρικές στρατηγικές-ενέργειες*, σελ. 8.

των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων υπό τον όρο πάντοτε της αιφορικής διαχείρισης¹¹².

Κρίσιμοι παράγοντες βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού κλάδου που θα προωθηθούν είναι επίσης η ανάπτυξη ποιοτικών και προσβάσιμων υποδομών, η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με αξιοποίηση ΤΠΕ, η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, η αναβάθμιση των γνώσεων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και η αναζήτηση νέων αγορών. Οι δράσεις θα πρέπει να είναι συνεκτικές και ολοκληρωμένες και να συμβάλλουν στο όραμα και την Εθνική Στρατηγική του τουρισμού για την περίοδο 2014-2020¹¹³, με στόχο τόσο την ανάδειξη του τοπικού φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος σε ένα σύνολο εμπειριών όσο και τη διασφάλιση ενός ενιαίου επιπέδου ελάχιστων ποιοτικών χαρακτηριστικών.

Γενικά, ο *πολιτισμός*, μέσω της ανάδειξης και αξιοποίησης της πλούσιας και πολυποίκιλης πολιτιστικής κληρονομιάς, η δημιουργική βιομηχανία και ο κλάδος των ΤΠΕ συγκεντρώνουν τα συγκριτικά «άϋλα» πλεονεκτήματα σε εθνικό επίπεδο και θα μπορούσαν να προωθηθούν σε περιφερειακό επίπεδο, με την κατάλληλη εξειδίκευση, για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Το στρατηγικό πλαίσιο ανάπτυξης του **παραγωγικού περιβάλλοντος**, με δεδομένα τα πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας σε περιφερειακό επίπεδο αλλά και τη στενή «κλαδική διασπορά» του παραγωγικού μίγματος, θα πρέπει να απαντά στην επιτακτική ανάγκη δημιουργίας δομών στήριξης των τοπικών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα της επιχειρηματικότητας των νέων ανθρώπων, με όρους ανταγωνιστικότητας, εξωστρέφειας και επιχειρηματικής καινοτομίας. Βάση για την ανάπτυξη της καινοτομίας και τη δημιουργία συγκέντρωσης καινοτόμων επιχειρηματικών μονάδων δύναται να αποτελέσει η συνεργασία και διασύνδεση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας με τις τοπικές επιχειρήσεις και τους φορείς, με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων δραστηριοτήτων και τη δημιουργία καινοτόμων κλάδων που χτίζουν σε δεξιότητες και εξειδικεύσεις από παλιότερους κλάδους, διαμορφώνοντας έτσι την παράδοση της περιοχής σε πλεονέκτημα ανάπτυξης καινοτομίας¹¹⁴. Η *εξωστρέφεια* της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και η ανάδειξή της ως *γεωγραφικού πόλου* στην ευρύτερη περιοχή των νοτιοδυτικών βαλκανίων είναι κύριος στόχος της Περιφέρειας, με ανάληψη δράσεων τόσο σε τεχνοκρατικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο, ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ

¹¹² Σχέδιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης ΠΔΜ 2014-2020 (έκδοση 22/07/2015), σελ. 109.

¹¹³ Υπουργείο Τουρισμού, Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού & Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού, «Σχέδιο Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής 2014-2020 στον τομέα του Τουρισμού», ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ, Νοέμβριος 2013.

¹¹⁴ ΥΠΕΚΑ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, Μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης & Εξειδίκευσης ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β1, Εισηγητική Έκθεση-Σχέδιο Υ.Α., Απρίλιος 2015, Γενικές προοπτικές περιφερειακής ανάπτυξης και χωρικές στρατηγικές-ενέργειες, σελ. 8.

των αυτοδιοικητικών θεσμών, θέτοντας ταυτόχρονα τις προτεραιότητες σε επίπεδο διασυνοριακών χρηματοδοτικών προγραμμάτων και αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες προς αυτήν την κατεύθυνση. Τα προγράμματα πρέπει να εστιάζουν τόσο στη δυνατότητα ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας σε συγκεκριμένους επιχειρηματικούς τομείς όσο και στην υλοποίηση κοινών διασυνοριακών υποδομών διευκόλυνσης της επιχειρηματικότητας.

**ΑΞΟΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 4
(Α.Π. 4): ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ**

Η Αιρετή Περιφερειακή Αρχή πιστεύει σε μια Διακυβέρνηση με ξεκάθαρα ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα. Προωθεί μια αποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση σε επίπεδο Περιφέρειας, με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας και του χρόνου διεκπεραίωσης των καθημερινών συναλλαγών των πολιτών/επιχειρήσεων με τις υπηρεσιακές δομές. Υιοθετεί σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και προωθεί την *ανοικτή ηλεκτρονική διακυβέρνηση* ως ενιαία πλατφόρμα επικοινωνίας, στην κατεύθυνση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας. Ανατρέπει χρόνια στερεότυπα και αγκυλώσεις, δημιουργώντας ένα ανθρωποκεντρικό πλαίσιο δημόσιας διοίκησης.

Όπως προαναφέρθηκε, η επίτευξη του Στρατηγικού Στόχου *εσωτερικής ανάπτυξης* του Άξονα αυτού αποτελεί το θεμέλιο λίθο για την επίτευξη των Στρατηγικών Στόχων *περιφερειακής ανάπτυξης* των τριών υπολοίπων Άξόνων. Στο πλαίσιο του **4ου Άξονα**, ο Στρατηγικός Στόχος συντίθεται από δύο άξονες παρέμβασης:

- Την **ενίσχυση της οργανωτικής και επιχειρησιακής ικανότητας της Περιφέρειας**, μέσω του *εκσυγχρονισμού* της, σύμφωνα με τις αρχές της *αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας* και της *βελτίωσης του συντονισμού* του κράτους, με στόχο τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς.
- Την **ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας**, μέσω βελτίωσης του συστήματος διοίκησης του προσωπικού, της ορθολογικής κατανομής των ανθρώπινων πόρων, της ενίσχυσης του ρόλου και της διοίκησης των υψηλόβαθμων στελεχών καθώς και της παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών κατάρτισης/εκπαίδευσης, με στόχο την ατομική ανάπτυξη των υπαλλήλων και τη βελτίωση της ικανότητας ανταπόκρισής τους στις ανάγκες των διαρθρωτικών και θεσμικών αλλαγών των προωθούμενων μεταρρυθμίσεων.

Οι ανωτέρω στρατηγικοί άξονες παρέμβασης θα επιτευχθούν, κυρίως, με την

προώθηση της **ανοικτής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης**, η οποία αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο για την υλοποίηση ριζικών μεταρρυθμίσεων που μπορούν να αλλάξουν θεμελιακά τη λειτουργία της ΠΔΜ καθώς και την εικόνα της ως οργανισμού στα μάτια των εργαζομένων της αλλά και στις αντιλήψεις όσων διαμένουν, επιχειρούν, την επισκέπτονται ή με οποιονδήποτε τρόπο συναλλάσσονται μαζί της. Με τη σύναψη της Προγραμματικής Σύμβασης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση *«Επιστημονική και οργανωτική υποστήριξη της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στην Ανοιχτή Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση»*¹¹⁵, εξαγγέλθηκε η πολιτική βούληση και δέσμευση που υπάρχει από πλευράς ΠΔΜ για προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ως *«ενιαίας πλατφόρμας επαφής των πολιτών, αλλά και ελέγχου του έργου της πολιτείας»*. Η Σύμβαση αυτή σηματοδοτεί το πρώτο βήμα ενός πρωτοπόρου εγχειρήματος που, μέσω *«αξιοποίησης των διαθέσιμων υλικών πόρων και ανθρώπινου δυναμικού»*, έχει στόχο τη *συμμετοχικότητα*, τη *συναπόφαση*, την *προτυποίηση* και *πιστοποίηση*, την *καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών*, αλλά και την *«αξιολόγηση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης μέσα από τα εργαλεία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης»*. Είναι σημαντικό ότι η όλη προσπάθεια στηρίζεται στην κινητοποίηση των ίδιων των δυνάμεων της Περιφέρειας, ως αναγκαία προϋπόθεση του εγχειρήματος¹¹⁶.

Λαμβάνοντας υπόψη το διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο ανοικτής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, κεντρική στρατηγική επιδίωξη της ΠΔΜ για την πενταετία 2015-2019 είναι η αύξηση της διαφάνειας και της συμμετοχής των πολιτών στις κοινές υποθέσεις του δημόσιου βίου καθώς και η αποδοτική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, πληροφοριακών συστημάτων και εξοπλισμού. Πέρα από τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα και τη διαρκή συμμετοχή των πολιτών και επιχειρήσεων στο τοπικό γίγνεσθαι, εξέχουσα στρατηγική σημασία έχουν οι στόχοι της πρόσβασης σε ευρυζωνικά δίκτυα, της ανάπτυξης υποδομών υπολογιστικού νέφους, της δημιουργίας ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, όπως επίσης και της συνεχούς και συστηματικής βελτίωσης των δεξιοτήτων του στελεχιακού δυναμικού της Περιφέρειας αλλά και των πολιτών και επιχειρήσεων στη χρήση και αξιοποίηση ΤΠΕ¹¹⁷.

¹¹⁵ Βλ. και υποσ. 50, Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών (ΕΠΙΣΕΥ) και Αναπτυξιακής Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. – ANKO (αριθ. 315/2014 απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας).

¹¹⁶ Γραφείο Τύπου ΠΔΜ, 2014, *«Έγινε το πρώτο βήμα στην ψηφιακή εποχή για τη Δυτική Μακεδονία»*[Δελτίο Τύπου] Πέμπτη 18 Δεκεμβρίου 2014, Διαθέσιμο στο: <<http://www.pdm.gov.gr>>

¹¹⁷ Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών (ΕΠΙΣΕΥ), *Στρατηγικό Σχέδιο Ανοικτής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 2015-2019*, στο πλαίσιο του Έργου *«Επιστημονική*

Συγκεκριμένα, αναλαμβάνονται οι εξής δράσεις:

- ⊙ Εφαρμογή **ανοικτής ηλεκτρονικής διαβούλευσης**, μέσω προσαρμοσμένης πλατφόρμας, με στόχο τη συστηματική συμμετοχή των πολιτών και κάθε είδους ενδιαφερόμενων στις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής.
- ⊙ Καθιέρωση **ηλεκτρονικής επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων**, με στόχο την διεύρυνση της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), το δραστικό περιορισμό των εκτυπώσεων και την επιτάχυνση της εσωτερικής και εξωτερικής συνεργασίας.
- ⊙ Δημιουργία **ηλεκτρονικών υπηρεσιών**, με στόχο την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς πολίτες, επιχειρήσεις και άλλους φορείς.
- ⊙ Δράση για **μια περιφέρεια προσιτή στον πολίτη και τον επιχειρηματία**, με στόχο την ανάρτηση οργανογραμμάτων και στοιχείων επικοινωνίας των στελεχών, τη συστηματοποίηση της ανάρτησης δημοσίων ανοικτών δεδομένων, τη ζωντανή διαδικτυακή κάλυψη των συνεδριάσεων των οργάνων καθώς και την παρουσία και επικοινωνία της Περιφέρειας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- ⊙ Δράση για την **καινοτομία από όλους προς όλους**, με στόχο την ανάπτυξη και λειτουργία πλατφόρμας πληθοπορισμού (crowdsourcing), όπου πολίτες, φορείς και κάθε ενδιαφερόμενος θα καταθέτουν ιδέες και προτάσεις για τη βελτίωση των υπηρεσιών.
- ⊙ Καθιέρωση **ανοικτού συμμετοχικού προϋπολογισμού**, με στόχο να είναι οι πολίτες σε θέση να κατανοήσουν με διαφανή τρόπο τις διαδικασίες συγκρότησης και τα δεδομένα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, ώστε να έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν κι οι ίδιοι με προτάσεις στις σχετικές διαδικασίες.
- ⊙ Υλοποίηση ψηφιακής πλατφόρμας **e-συμπαραστάτη**, με στόχο την πλήρη ηλεκτρονική υποστήριξη των αρμοδιοτήτων του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, έτσι ώστε να ενισχυθεί η θετική επίδραση της διαμεσολαβητικής του δραστηριότητας, τόσο στη λειτουργία της Περιφέρειας όσο και στην ποιότητα της σχέσης της με πολίτες και επιχειρήσεις.
- ⊙ Υιοθέτηση/χρήση **έξυπνων υποδομών**, με στόχο τη μεταφορά τεχνογνωσίας ιδιωτικού νέφους, έτσι ώστε να επιτευχθεί βέλτιστη αξιοποίηση των υποδομών, μείωση κόστους και οικονομίες κλίμακας.

Απώτερος στόχος είναι μια ευρεία, ποιοτική και αναπτυξιακά βιώσιμη διασύνδεση μεταξύ της ίδιας της Περιφέρειας, των πολιτών αλλά και κάθε είδους εμπλεκόμενων στις δραστηριότητές της. Μαζί με τη βελτίωση και εμβάθυνση της

τοπικής δημοκρατίας επιδιώκεται η ανάδειξη τεχνολογικών καινοτομιών που συνεισφέρουν θετικά στη διοικητική ικανότητα και στην οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας, υποστηρίζοντας την επίτευξη των στόχων περιφερειακής ανάπτυξης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η ΠΔΜ συνεισφέρει ουσιαστικά στην επίτευξη του εθνικού αναπτυξιακού οράματος, καθώς μια αποτελεσματική και αποδοτική δημόσια διοίκηση, βασισμένη στις νέες ΤΠΕ, θα στηρίξει σε σημαντικό βαθμό τη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας προς το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα.

3.4 Διάρθρωση Επιχειρησιακού Προγράμματος

Όπως αναλύθηκε στις προηγούμενες ενότητες, τα προτεινόμενα Μέτρα επιλέχθηκε να ακολουθήσουν την κωδικοποίηση που εφαρμόζεται οριζόντια σε επίπεδο ΕΣΠΑ, διευκολύνοντας τη συσχέτισή τους με τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά προγράμματα, εξασφαλίζοντας την επιλεξιμότητα των προτάσεων που θα υποβληθούν για έγκριση σε αυτά και συντονίζοντας ταυτόχρονα τις παρεμβάσεις προς επίτευξη πολλαπλασιαστικού αναπτυξιακού αποτελέσματος¹¹⁸.

Η αντιστοίχιση των (4) Αξόνων Προτεραιότητας με τους Θεματικούς Στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» αποτυπώνεται στους ακόλουθους **Πίνακες 51 και 52**.

Πίνακας 51. Θεματικοί Στόχοι (ΘΣ) της Στρατηγικής Ε2020 ανά Άξονα Προτεραιότητας του ΕΠ

ΑΞΟΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 1 (ΑΠ 1): ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ
ΘΣ4 Ενίσχυση της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς ΘΣ5 Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου ΘΣ6 Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων ΘΣ7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών
ΑΞΟΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2 (ΑΠ 2): ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΘΣ2 Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των ΤΠΕ ΘΣ6 Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

¹¹⁸ Σύμφωνα και με τον Οδηγό κατάρτισης ΕΠ Ο.Τ.Α. β' βαθμού (ΕΕΤΑΑ, 2011, σελ. 74) «Τα μέτρα δύναται να αντιστοιχούνται, στο βαθμό όπου είναι εφικτό, και με θεματικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ»